

Warszawa, 18 lutego 2010 roku

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

ZSR/500/6 -1/2010/AK

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Stanowisko Pani Minister,

W związku z licznymi sygnałami, jakie docierają do mnie m. in. z ośrodków adopcyjnych, zwracam uwagę Pani Minister na problem urlopu ojcowskiego dla rodziców przysposabiających dzieci.

Ustawą z dnia 6 grudnia 2008 roku o zmianie ustawy Kodeks Pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654) znowelizowano przepisy, dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, w wyniku których m.in. wydłużono urlop macierzyński i przyznano mężczyznom prawo do skorzystania z urlopu ojcowskiego.

Zgodnie z art. 182³ Kodeksu pracy, pracownik-ojciec, wychowujący dziecko, ma prawo do urlopu w wymiarze 1 tygodnia, a od 2012 roku – w wymiarze 2 tygodni. Pracownik może z niego skorzystać w każdym czasie do ukończenia przez dziecko 12 miesiąca życia, a zatem także w czasie, gdy matka dziecka korzysta z urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego bądź urlopu wychowawczego.

Powyższa nowelizacja objęła również rodziców adopcyjnych. Jednak w przypadku rodzin, przysposabiających starsze dziecko, tzn. powyżej 12 miesiąca życia, ojciec nie ma prawa do urlopu macierzyńskiego. Z posiadanych przez Biuro Rzecznika Praw Dziecka informacji wynika, że największy odsetek adoptowanych dzieci przekracza 1 rok życia.

Uważam, że należałoby rozważyć wydłużenie okresu, w którym ojciec dziecka mógłby skorzystać z tego uprawnienia, a to ze względu na długotrwałą procedurę adopcyjną. Rodzicom adopcyjnym powinno się dać taką samą szansę na wykorzystanie urlopu ojcowskiego, jak rodzicom naturalnym.

Zgodnie z art. 121 ust. 1 ustawy z 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.), przez przysposobienie (adopcję) powstaje między przysposabiającym a przysposobionym taki stosunek, jak między rodzicami a dziećmi. Oznacza to, że nowi rodzice wobec dziecka oraz dziecko wobec nowych rodziców nabywają prawa i obowiązki takie, jakie istnieją między naturalnymi rodzicami i dziećmi. Rodzice adopcyjni przyjmują na siebie taką samą odpowiedzialność, jak za dziecko urodzone w rodzinie (art. 10 ust.1 Europejskiej Konwencji o przysposobieniu dzieci, sporządzonej w Strasburgu 24 kwietnia 1967 r.). Zarówno rodzice naturalni, jak i adopcyjni ponoszą główną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka (art. 18 ust. 1 Konwencji o Prawach Dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 roku).

W związku z powyższym, organy władzy publicznej powinny podjąć wszelkie właściwe kroki ustawodawcze oraz administracyjne w celu zapewnienia dziecku ochrony i opieki w takim stopniu, w jakim jest to niezbędne dla jego dobra, biorąc pod uwagę prawa i obowiązki nie tylko jego rodziców, ale także opiekunów prawnych lub innych osób, prawnie za nie odpowiedzialnych (art. 3 ust. 2 Konwencji o Prawach Dziecka). Ponadto organy te powinny okazywać odpowiednią pomoc rodzicom oraz opiekunom prawnym w wykonywaniu przez nich obowiązków, związanych z wychowywaniem dzieci (art. 18 ust. 2 Konwencji o Prawach Dziecka).

Działając na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister o podjęcie stosownych działań, umożliwiających wzmocnienie uprawnień rodziców adopcyjnych w kwestii korzystania z urlopow ojcowskich.

Z wyrazami szacunku
Marek Dymowski

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

Warszawa, dnia 28.04. 2010 r.

DSR-II-0712-2-1-AB/10

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

Odpowiadając na pismo z dnia 18 lutego 2010 r., znak: [REDACTED] dotyczące urlopu ojcowskiego dla rodziców przysposabiających dzieci starsze niż 12 miesięczne, uprzejmie informuję, że zgłoszony przez Pana postulat zasługuje na akceptację.

Po przeprowadzeniu analizy różnych wariantów wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w szczególności w kontekście mogących powstać skutków finansowych, proponuję następujące rozwiązanie:

Uprawomocnienie się postanowienia o adopcji dziecka w wieku uprawniającym do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego jest pod względem prawnym, z punktu widzenia rodziców adopcyjnych, porównywalne z urodzeniem się dziecka. Zatem uzasadnienie znajduje przyznanie prawa do urlopu ojcowskiego pracownikowi – ojcu adopcyjnemu dziecka, w okresie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o adopcji, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do ukończenia 10 roku życia.